

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
KRAŠTO APSAUGOS SISTEMOS ORGANIZAVIMO IR KARO TARNYBOS ĮSTATYMO
NR. VIII-723 PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS KRAŠTO
APSAUGOS SISTEMOS ORGANIZAVIMO IR KARO TARNYBOS ĮSTATYMO NR. VIII-
723 PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. XIV-1179 19, 28, 29, 31 IR 32 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS KARIŲ MATERIALINĖS
ATSAKOMYBĖS ĮSTATYMO NR. VIII-1857 4 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO,
LIETUVOS RESPUBLIKOS LIETUVOS ŠAULIŲ SĄJUNGOS ĮSTATYMO NR. VIII-375
30 IR 50 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys, parengtų projektų tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 (toliau – Įstatymas) pakeitimo įstatymo projekto (toliau – Įstatymo projektas) rengimą paskatino poreikis tobulinti teisinį reglamentavimą, susijusį su karių tarnybos sąlygų gerinimu.

Įstatymo projekto tikslai:

tobulinti tarnybinio atlyginimo priemonių skyrimo profesinės karo tarnybos kariams nuostatas;

suteikti teisę aukštesnius kario laipsnius suteikti aktyviojo kariuomenės personalo rezervo kariams bei numatyti aukštesnius reikalavimus pulkininko (jūrų kapitono) laipsniui gauti;

profesinės karo tarnybos kariams, auginantems vaikus, taikyti Lietuvos Respublikos darbo kodekse numatytą garantiją (papildomas poilsio dienas);

sudaryti sąlygas Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijoje (toliau – Akademija) vykdyti ir vienos studijų krypties studijas, sudaryti galimybes kariūnams Akademijoje studijuoti valstybės nefinansuojamose vietose, patikslinti Akademijoje vykdomos formalųjį švietimą papildančio ugdymo programos įgyvendinimo sąlygas;

numatyti galimybę medicinos psichologus siųsti dirbti į kitas valstybės ir savivaldybių asmens sveikatos priežiūros įstaigas;

suvienodinti Įstatymo nuostatas su Lietuvos Respublikos Lietuvos šaulių sąjungos įstatymo nuostatomis, nustatančiomis Lietuvos šaulių sąjungos vado pareigų ėjimo terminą;

susieti karių siuntimo mokytis integracijos į darbo rinką tikslu garantiją su jų išleidimo į atsargą amžiumi ir patikslinti siuntimo mokytis sąlygas;

išplėsti kariams kompensuojamų sveikatinimo priemonių sąrašą ir patikslinti jų kompensavimo sąlygas, taip pat nustatyti, kad vaistiniai preparatai ir medicinos pagalbos priemonės būtų ne tik teikiamos, bet ir kompensuojama už jas;

tikslinti vienkartinį kompensacijų, mokamų kario sveikatos sutrikimo atveju, ir išeitinių išmokų mokėjimo atvejus ir sąlygas;

numatyti kariams savanoriams, kitiems savanoriškos nenuolatinės karo tarnybos kariams ir aktyviojo kariuomenės personalo rezervo kariams ligos išmokos už dvi laikinojo nedarbingumo dienas mokėjimą iš Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijai skirtų lėšų;

įgyvendinti Lietuvos Respublikos pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio nustatymo ir asignavimų darbo užmokesčiui perskaičiavimo įstatymą Nr. XIV-2011 (toliau – Pareiginės algos (atlyginimo) įstatymas), perskaičiuoti ir nustatyti taikomų tarnybinių atlyginimų, priedų, išmokų, kompensacijų, žalos atlyginimo ir kitų garantijų, koeficientų dydžius, kuriems apskaičiuoti taikomas naujas bazinis dydis;

atlikti Įstatymo pakeitimus, susijusius su Lietuvos Respublikos karo prievolės įstatymo Nr. I-1593 pakeitimo įstatymo projektu.

Įstatymo projektu taip pat atliekami redakcinio pobūdžio patikslinimai, tikslinamos sąvokų „dalins“ ir „Lietuvos kariuomenės veteranas“ apibrėžtys, „neįgaliojo“, „neįgalumo“, „netekto darbingumo“ sąvokos, Įstatymo nuostatos derinamos tarpusavyje.

2. Įstatymų projektų iniciatoriai ir rengėjai

Įstatymų projektų rengimą inicijavo Krašto apsaugos ministerija. Įstatymų projektus parengė Krašto apsaugos ministerijos Teisės departamento (direktorė Judita Nagienė, tel. (8 5) 273 5545, el. p. Judita.Nagiene@kam.lt) vyresnioji patarėja Svetlana Lapėnienė, tel. (8 5) 2787045, el. p. Svetlana.lapeniene@kam.lt, Teisėkūros skyriaus (vedėjas Tomas Vainius, tel. (8 5) 273 5563, el. p. Tomas.Vainius@kam.lt) patarėja Jurgita Banytė, tel. (8 5) 278 7046, el. p. Jurgita.Banyte@kam.lt, Krašto apsaugos ministerijos Karo tarnybos ir personalo departamento (direktorius plk. Ramūnas Švažas, tel. (8 5) 273 5570, el. p. Ramunas.Svazas@kam.lt) Karinio personalo politikos skyriaus (viršininkas plk. lt. Arnoldas Vasiliauskas, tel. (8 5) 273 5044, el. p. Arnoldas.Vasiliauskas@kam.lt) vyriausiasis specialistas Raimondas Kalinauskas, tel. (8 5) 265 7546, el. p. Raimondas.Kalinauskas@kam.lt, Socialinės saugos ir sveikatos priežiūros politikos skyriaus (vedėja Aušra Kazlauskienė, tel. (8 5) 210 3864, el. p. Ausra.Kazlauskiene@kam.lt) patarėja Gabrielė Paulavičienė, tel. (8 5) 273 5681, el. p. Gabriele.Paulaviciene@kam.lt, vyr. specialistė Džeralda Ivko, tel. (8 5) 273 5680, el. p. dzeralda.ivko@kam.lt, Krašto apsaugos ministerijos Finansų ir biudžeto departamento (direktorius Gintaras Markevičius, tel. +370 706 80 400, el. p. gintaras.markevicius@kam.lt) Finansų politikos skyriaus (viršininkė Svetlana Jasaitienė, tel. +370 706 80 607, el. p. svetlana.jasaitiene@kam.lt) patarėja Greta Borkienė, tel. +370 706 82 012, el. p. greta.borkiene@kam.lt, ir patarėja Miglė Kersnauskaitė, tel. +370 706 80 349, el. p. mogle.kersnauskaite@kam.lt.

3. Kaip šiuo metu reguliuojami Įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

1. Įstatymo 2 straipsnio 5 dalyje dalinys yra apibrėžiamas kaip batalionas arba jam prilygintas (susidedantis bent iš dviejų kuopų) patvirtintos nuolatinės struktūros karinis vienetas. Šiuo metu vartojamas dalinio sąvokos apibrėžimas tinka pėstininkų vienetais, tačiau kituose kariniuose vienetuose vartojami ir kiti istoriškai susiformavę tiek bataliono, tiek kuopos pavadinimai. Pavyzdžiui, Krašto apsaugos savanorių pajėgose bataliono atitikmuo yra rinktinė (karinis vienetas, sudarytas iš kelių kuopų), Karinėse jūrų pajėgose – laivų divizionas (karinis vienetas, sudarytas iš kelių laivų), Karinėse oro pajėgose – oro gynybos batalionas (karinis vienetas, sudarytas iš kelių baterijų).

NATO 2017 m. dokumente APP-6(D) „NATO Joint Military Symbology“ yra nurodyti NATO karinių vienetų dydžiai ir struktūros. Batalionas – vienetas, kuris yra didesnis už kuopą, bet mažesnis už pulką. Šis vienetas susideda iš dviejų ar daugiau kuopų, baterijų ar panašaus dydžio padalinių ir štabo. Kuopa – vienetas, didesnis už būrį, bet mažesnis už batalioną. Šis vienetas susideda iš dviejų ar daugiau būrių, dažniausiai to paties tipo, ir štabo. To paties dokumento B priede nurodyti kitų valstybių karinių vienetų atitikmenys.

Įstatymo 10 straipsnio 2 dalies 2 punkte numatyta, kad krašto apsaugos ministras tvirtina krašto apsaugos sistemos institucijų nuostatus, taip pat nustato šių institucijų administracijų struktūrą ir pareigybių sąrašus, tačiau nenumatyta galimybė prilyginti skirtingų pajėgų atitinkamų lygių dalinius ir padalinius, nors tai yra būtina siekiant išlaikyti vientisą visos krašto apsaugos sistemos struktūrą atsižvelgiant į NATO šalių karinių vienetų struktūras.

2. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatymo 9 straipsnio 3 punktu, metiniai veiklos planai rengiami, jeigu jų rengimą numato atskirų strateginio valdymo sistemos dalyvių veiklą reglamentuojantys įstatymai. Šio įstatymo 25 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad metinius veiklos planus strateginio valdymo sistemos dalyviai rengia ir tvirtina vadovaudamiesi jų veiklą reglamentuojančiais įstatymais.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo 26 straipsnyje pavesta ministrams tvirtinti ministerijos, įstaigų prie ministerijos ir kitų pavaldžių biudžetinių įstaigų metinius veiklos planus arba pavesti jų vadovams tvirtinti jiems pavaldžių biudžetinių įstaigų metinius veiklos planus.

Įstatyme nenumatyta krašto apsaugos ministro teisė tvirtinti krašto apsaugos sistemos institucijų metinius veiklos planus.

Panaikinus pajėgumų ir ginkluotės generalinio direktoriaus pareigybę ir Gynybos štabui perdavus dalį jo funkcijų, minėta Įstatymo nuostata dėl kariuomenės vado teisės pasitelkti Krašto apsaugos ministerijos administracijos padalinius nebuvo panaikinta.

3. Įstatymo 20 straipsnio 9 dalyje nustatyta, kad Akademijoje pagal universitetines studijų programas gali būti rengiami karybos ir nacionalinio saugumo specialistai. Akademijoje taip pat atliekami nacionaliniam saugumui ir gynybai reikšmingi moksliniai tyrimai, gali būti organizuojamas kitų tikrosios karo tarnybos karių karinis rengimas ir neformalusis švietimas. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 2 straipsnio 1 dalimi, Mokslo ir studijų įstatymo nuostatos Akademijai taikomos tiek, kiek jos neprieštarauja Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimą ir karo tarnybą reglamentuojantiems įstatymams.

Įstatymo 20 straipsnio 12 ir 13 dalyse nustatyta, kad Akademia vykdo valstybės finansuojamas studijas. Į Akademią gali stoti tik asmenys, kurie nėra įgiję aukštojo išsilavinimo valstybės lėšomis (įskaitant ir tuos, kurie daugiau kaip pusę ankstesnių studijų programos kreditų įgijo valstybės biudžeto lėšomis). Asmenų, įstojusių į Akademią (kariūnų), studijos, karinis rengimas ir neformalusis švietimas Akademijoje ir kariūnų, išsiųstų studijuoti į kitas Lietuvos aukštąsias mokyklas įgyti krašto apsaugos sistemai reikalingų specialybių, studijos kitose Lietuvos aukštosiose mokyklose apmokamos iš Krašto apsaugos ministerijai skirtų valstybės biudžeto asignavimų. Taip pat kariūnai aprūpinami apgyvendinimu, maitinimu, apranga ir ekipuote ir jiems mokama stipendija. Akademijos studijų tikslas – parengti karininkus.

Įstatymo 20 straipsnio 17–19 dalyse nustatyta, kad Akademia kartu su atrinkta bendrojo ugdymo mokykla gali vykdyti formalųjį švietimą papildančio ugdymo programą (toliau – Programa) mokiniams, kurie mokosi pagal pagrindinio ugdymo antrosios dalies programą ir vidurinio ugdymo programą. Bendrojo ugdymo mokykla atrenkama pagal mokinių pasiekimų ir pažangos ir formaliojo švietimo bei Programų vykdymo užtikrinimo kriterijus. Programą, ugdančią fizinės galios ir asmens vertybines orientacijas, leidžiančią tapti aktyviu visuomenės nariu, savarankišku, atsakingu, disciplinuotu, patriotiškai nusiteikusi žmogumi, užtikrinant asmenybės saviraiškos poreikius, tvirtina Akademijos viršininkas kartu su atrinktos bendrojo ugdymo mokyklos direktoriumi. Programos Akademijoje trukmė – 4 metai. Atrinkta bendrojo ugdymo mokykla kiekvienais metais pagal Akademijos viršininko ir atrinktos bendrojo ugdymo mokyklos direktoriaus nustatytas sąlygas suformuoja ne didesnę kaip 24 mokinių klasę. Pagal Programą Akademijoje ugdomiems mokiniams vykstant atostogų, atlyginamos jų kelionių iš Akademijos į gyvenamąją vietą ir atgal į Akademią išlaidos. Mokinių kelionių išlaidų atlyginimo tvarką, maksimalų per dieną į abi puses nuvažiuojamą atstumą, už kurį atlyginamos kelionės išlaidos, nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė arba jos įgaliota institucija. Mokiniai jų ugdymo pagal Programą Akademijoje laikotarpiu aprūpinami maistu, gyvenamąja patalpa, standartizuota apranga (uniforma), ugdymo priemonėmis ir įranga, būtina Programai įgyvendinti.

Šiuo metu nustatytas teisinis reglamentavimas suteikia teisę Akademijai vykdyti Programą tik su viena atrinkta bendrojo ugdymo mokykla (suformuojama 1 klasė ne daugiau kaip iš 24 mokinių, 4 metų laikotarpiui – 96 mokiniai). Nustatyta, kad Programos įgyvendinimo laikotarpiu mokiniai gyventų Akademijoje, būtų maitinami, aprūpinami būtinomis priemonėmis (apranga, ekipuote ir kt.), tai sudarytų apie 740 000 eurų kasmet, neįskaitant patalpų, skirtų mokiniams apgyvendinti, statybos ir apgyvendinimui reikalingų lėšų (šiuo metu Akademia neturi tinkamų patalpų mokiniams apgyvendinti). Įvertinus būtinas Programai įgyvendinti lėšas, manytina, kad jos yra neproporcingai didelės atsižvelgiant į galimų ugdyti mokinių skaičių, tai lemtų neracionalų valstybės biudžeto lėšų panaudojimą.

4. Įstatymo 21 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad kario tarnybos dienos ir suminė savaitės tarnybos trukmė nėra apribota ir priklauso nuo tarnybos poreikių, o kariui suteikiamą paros ir savaitės poilsį, užtikrinantį jo sveikatos bei darbingumo atgavimą, nustato statutai ir kiti krašto apsaugos sistemą reglamentuojantys teisės aktai, kuriuose numatyta už papildomą tarnybos laiką kariui kompensuoti laisvu laiku (poilsio dienomis). Atsižvelgiant į dabartinę saugumo situaciją regione, pratybos ir vykdomos užduotys tęsiasi po kelias savaites ar net mėnesius, todėl kariai neturi galimybės pasinaudoti visomis jiems numatytomis garantijomis poilsiui ir darbingumui atgauti.

Dažnai kariams suteikiamas tik minimalus būtinas laisvų nuo tarnybos dienų skaičius poilsui ir darbingumui atgauti, o kitos poilsio dienos lieka nepanaudotos dėl tarnybos interesų, o tai neigiamai veikia karių motyvaciją ir psichologinį klimatą karių šeimose.

5. Įstatymo 21 straipsnio 10 dalyje ir 22 straipsnio 5 dalyje numatyta pareiga suteikti kariams Lietuvos kariuomenės veterano vardą, kurio sąvokos apibrėžtis, aptarta Įstatymo 2 straipsnio 40 dalyje, užkerta kelią šį vardą suteikti nustatytas sąlygas atitinkantiems į atsargą išleistiems kariams, kariams, tarnaujantiems ne Lietuvos kariuomenėje, o kitose krašto apsaugos institucijose, taip pat kariams, kurie atliko dviejų tikrosios karo tarnybos rūšių 20 metų tarnybą: profesinėje karo tarnyboje ir savanoriškoje nenuolatinėje karo tarnyboje.

6. Įstatymo 32² straipsnyje nustatomi kario savanorio ir kito savanoriškos nenuolatinės karo tarnybos kario sutarties galiojimo sustabdymo atvejai, iš kurių vienas – išrinkimas savivaldybės tarybos nariu.

2022 m. birželio 23 d. įsigaliojus Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo pakeitimo įstatymui Nr. XIV-1268, savivaldybės taryba priskiriama atstovaujamajai, o savivaldybės meras – vykdomajai institucijai, todėl kario savanorio ir kito savanoriškos nenuolatinės karo tarnybos kario sutarties galiojimo sustabdymo atvejai nebeapima atvejo, kai jis išrenkamas savivaldybės meru.

7. Įstatymo 35 straipsnio 3 dalyje numatytas baigtinis profesinės karo tarnybos kario, kario savanorio ar kito savanoriškos nenuolatinės karo tarnybos kario tarnybos vertinimo atvejų sąrašas nėra pakankamas, nes jame nenumatytas vertinimo karį išleidžiant į atsargą atvejis, kuris svarbus priimant sprendimą, į kokias aktyviojo rezervo pareigas karį galima skirti išleidus jį į atsargą, bei tuo atveju, jei karys pakartotinai būtų priimtas į pareigas profesinėje karo ar savanoriškoje nenuolatinėje karo tarnyboje.

8. Įstatymo 36 straipsnio 7 dalyje nustatyta, kad krašto apsaugos sistemos profesinės karo tarnybos kariai, kurie vykdo kriminalinę žvalgybą, ir profesinės karo tarnybos karininkai privalo įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka deklaruoti privačius interesus, prieštarauja Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo 2 straipsnio 5 punkto 5 ir 6 papunkčiuose įtvirtintoms nuostatomis privačius interesus deklaruoti žvalgybos pareigūnams ir profesinės karo tarnybos kariams.

Įstatymo 36 straipsnio 10 dalyje įvardyti medicinos specialistai (karo medicinos gydytojas, jo padėjėjas ir paramedikas), kurie, siekiant išlaikyti jų profesinę kvalifikaciją, gali būti siunčiami dirbti į kitas valstybės ir savivaldybių asmens sveikatos priežiūros įstaigas. Medicinos psichologams ši teisė nesuteikta, nors jie, vadovaujantis Lietuvos Respublikos asmens sveikatos priežiūros praktikos įstatymu (2 ir 5 straipsniai), turi sveikatos priežiūros specialisto statusą, t. y. užsiimti medicinos psichologo veikla sveikatos priežiūros įstaigoje jiems galima tik gavus licenciją.

Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento ir Antrojo operatyvinių tarnybų departamento prie Krašto apsaugos ministerijos atliktame grėsmių nacionaliniam saugumui vertinime kaip grėsmė nacionaliniam saugumui identifikuota užsienio žvalgybos tarnybų veikla bandant verbuoti į užsienio šalis vykstančius Lietuvos gyventojus. Nustatyta, kad potencialūs verbavimo operacijų taikiniai yra prieiga prie įslaptintos informacijos turintys asmenys.

Rusijos Federacijos ir Baltarusijos Respublikos žvalgybos ir saugumo tarnybos vykdo aktyvią žvalgybos veiklą šių šalių teritorijose besilankančių Lietuvos Respublikos piliečių atžvilgiu. Lietuvos Respublikos valstybės institucijų personalas, taip pat ir kariai, yra vieni iš tikslinių minėtos veiklos objektų. Per užverbuotus asmenis ir kitais būdais minėtos tarnybos nuolat siekia rinkti informaciją ir apie Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemą, karinę infrastruktūrą, šalyje vykstančias karines pratybas. Atsižvelgiant į tai, Lietuvos karių išvykos į šias valstybes, nepriklausomai nuo jų einamų pareigų, karinio laipsnio ir turimo leidimo dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija, ypač didina verbavimo ir kitos priešiškos veiklos jų atžvilgiu tikimybę bei riziką jų pačių bei disponuojamos įslaptintos ir kitos su tarnyba susijusios informacijos saugumui.

Įstatymas šiuo metu nenustato apribojimų kariams vykti į užsienio valstybes ar teritorijas, kuriose profesinės karo tarnybos kario buvimas galėtų pakenkti Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos paslapčių

įstatymu, profesinės karo tarnybos kariams suteikiama teisė dirbti ir susipažinti su įslaptinta informacija.

9. Įstatymo 40 straipsnio 1 dalyje nustatytos išeitinių išmokų profesinės karo tarnybos kariams mokėjimo sąlygos ir dydžiai. Įstatymo nuostatos neužtikrina, kad šios išmokos nebūtų mokamos pakartotinai už laikotarpį, už kurį jos sumokėtos išleidžiant karį į atsargą, jei karys į profesinę karo tarnybą priimamas ir išleidžiamas į atsargą ne vieną kartą.

10. 2022 m. lapkričio 8 d. priėmus Lietuvos Respublikos Lietuvos šaulių sąjungos įstatymo pakeitimo įstatymą Nr. XIV-1506, buvo pakeistas skyrimo į Lietuvos šaulių sąjungos vado pareigas terminas (iki 4 metų), tačiau kartu nebuvo atlikti Įstatymo 42 straipsnio, numatančio profesinės karo tarnybos kario skyrimo į šias pareigas terminą, pataisymai.

11. Įstatymo 43 straipsnyje įtvirtinti karių nušalinimo nuo pareigų atvejai, kurie tikslintini atsižvelgiant į teismų praktiką. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, sprenddamas kario nušalinimo nuo pareigų klausimą, yra konstatavęs, kad kariui nušalinti nepakanka fakto, jog jis įtariamas drausmės pažeidimo padarymu: turi būti nustatytos ir kitos būtinosios sąlygos (bent viena iš toliau paminėtų): 1) karys įtariamas šiurkščiu drausmės pažeidimu – piktnaudžiavimu tarnyba, tarnybos įgaliojimų viršijimu, įstatymo nustatytų karių tarnybai taikomų apribojimų pažeidimu ir dėl to pradėtas tarnybinis patikrinimas; 2) tarnybinis patikrinimas pradėtas dėl to, kad tikrinamas karys aktyviais veiksmais trukdo arba siekia trukdyti atlikti patikrinimą; 3) tarnybinis patikrinimas pradėtas dėl kitų svarbių priežasčių, galinčių pakenkti tarnybos interesams. Šiurkštūs drausmės pažeidimai yra išvardyti Lietuvos kariuomenės drausmės statute.

12. Vadovaujantis Įstatymo 44 straipsnio 4 dalimi, iš kario išieškomos išlaidos lygiomis dalimis mažinamos proporcingai kiekvieniems ištarnautiems profesinėje karo tarnyboje ar savanoriškoje nenuolatinėje karo tarnyboje metams. Taikant šią nuostatą kyla abejonių dėl galimo proporcingumo bei protingumo principų laikymosi, kai kariui, kuris neištarnavo visų metų, dėl ištarnauto laiko proporcingai nemažinama grąžintina mokymo išlaidų suma.

13. Įstatymo 45 straipsnio 4 dalies nuostata dėl karo kapelionų išleidimo į atsargą sukakus 65 metus ir Lietuvos Respublikos karo prievolės įstatymo 21 straipsnio nuostata dėl jų skyrimo į tarnybą aktyviajame rezerve, iki jiems sukanka 65 metai, nesuderinta su Įstatymo 47 straipsnio nuostatomis dėl jų išleidimo į dimisiją amžiaus.

14. Profesinės karo tarnybos karių, įskaitant karius, turinčius žvalgybos pareigūno statusą, aprūpinimo sąlygas jų mokymosi ar kvalifikacijos tobulinimo metu reglamentuoja Įstatymo 49 straipsnis, o žvalgybos pareigūnų, tarnaujančių pagal žvalgybos pareigūnų sutartis – Lietuvos Respublikos žvalgybos įstatymo 43 straipsnis. Skirtingas teisinis reguliavimas vienoje institucijoje tarnaujančių žvalgybos pareigūnų atžvilgiu daro neigiamą įtaką ir personalo administravimui, ir pačių pareigūnų motyvacijai. Kadangi karių, turinčių žvalgybos pareigūno statusą, tarnybos apmokėjimas ir aprūpinimo sistema reglamentuojama Žvalgybos įstatymu ir iš esmės skiriasi nuo nustatytos krašto apsaugos sistemos kariams, todėl ir aprūpinimas mokymosi laikotarpiu turėtų atitikti jiems taikomą apmokėjimo sistemos modelį.

Šio straipsnio 4 dalies nuostata (paskutinis sakiny) dubliuoja šio straipsnio 11 dalies nuostatą.

Šio straipsnio 5 dalyje profesinės karo tarnybos kariams, kariams savanoriams ir kitiems savanoriškos nenuolatinės karo tarnybos kariams profesinio parengimo, kvalifikacijos tobulinimo ar mokymosi užsienio valstybėse laikotarpiu numatyta galimybė skirti išmoką už netarnybinio automobilio naudojimą. Išmokos pakanka, kai kariai vyksta į ilgalaikius kursus, nes tuo metu galima sudaryti panaudos ar ilgalaikės nuomos sutartis, tačiau vykstant trumpam laikui, kai yra didelis atstumas tarp apgyvendinimo ir mokymosi vietų bei nėra galimybės naudotis priimančiosios šalies transportavimo paslaugomis, kariai priversti pasinaudoti trumpalaikės nuomos ar kitomis transportavimo paslaugomis, už kurias sumokama daugiau nei numatyta išmoka transportavimo paslaugoms.

Šio straipsnio 11 dalyje nustatyta, kad profesinės karo tarnybos karys, kuriam iki išleidimo į atsargą (kai įgyjama teisė į pareigūnų ir karių valstybinę pensiją už tarnybą) liko ne daugiau kaip 4 metai, jo prašymu ne ilgesniam kaip 12 mėnesių per ketverius metus laikotarpiui krašto apsaugos

ministro nustatyta tvarka siunčiamas įgyti profesinį parengimą, tobulinti kvalifikacijos ar mokytis integracijos į darbo rinką tikslu. Ši garantija neužtikrina siekio tarnyboje karius išlaikyti kuo ilgesnį laiką, nes nėra siejama su Įstatymo 45 straipsnyje nustatytu išleidimo į atsargą amžiumi.

15. Įstatymo 50 straipsnyje 6 dalies nuostata suteikia teisę iškilmingomis progomis nešioti atsargos kario uniformą kariams savanoriams ir kitiems savanoriškos nenuolatinės karo tarnybos kariams, ištarnavusiems ne mažiau kaip 2 metus. Atsižvelgiant į tai, kad yra karių, kurie per šį laikotarpį neįgyja pagrindinio karinio parengtumo, teisė dėvėti uniformą jiems suteikiama nepagrįstai.

16. Aukštesnių laipsnių suteikimą tikrosios karo tarnybos kariui reglamentuojančiame Įstatymo 54 straipsnyje nustatyta galimybė aukštesnį laipsnį suteikti profesinės, savanoriškos nenuolatinės ir privalomosios pradinės karo tarnybos kariams.

Įstatymo 54 straipsnio 12 dalyje nustatyta, kad aukštesni kariniai laipsniai nesuteikiami aktyviojo kariuomenės personalo rezervo kariams, atsargos kariams ir dimisijos kariams. Lietuvos kariuomenė kasmet vis daugiau aktyviojo kariuomenės personalo rezervo karių pašaukia į kartotinius mokymus arba pasitelkia juos užduotims vykdyti. Siekiant didinti karių motyvaciją dalyvauti kartotiniuose mokymuose, taip pat skirti į aukštesnes pareigas, kyla poreikis jiems suteikti aukštesnius karinius laipsnius.

Lietuvos kariuomenės personalo rezervo koncepcijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro 2022 m. vasario 18 d. įsakymu Nr. V-144 „Dėl Lietuvos kariuomenės personalo rezervo koncepcijos“, 35 punkte įtvirtintas siekis aktyviojo rezervo karių rengimą organizuoti kaip individualųjį ir kolektyvinį rengimą, sudaryti sąlygas įgyti aukštesnę kvalifikaciją ir karinį laipsnį.

Įstatymo 54 straipsnyje nustatyti reikalavimai vyresniųjų karininkų, generolų (admirolų) laipsniui gauti. Šiuo metu pulkininko (jūrų kapitono) ir aukštesniems laipsniam gauti yra taikomi tie patys reikalavimai, kaip ir visiems vyresniesiems karininkams, – turėti aukštąjį ir specialųjį karinį išsilavinimą bei mokėti bent vieną iš NATO oficialių darbo kalbų (anglų arba prancūzų). Keliami reikalavimai nepakankami, kad operacinio ir strateginio lygmens vienetuose vadovaujančias pareigas užimtų tinkamą profesinę ir mokslinę kvalifikaciją turintys kariai.

Nuo 2024 m. sausio 1 d. įsigalioja Įstatymo 54 straipsnio 5 dalies redakcija, kuria keičiamas reikalavimas ištarnauti dalinio, junginio vado arba jo pavaduotoju (štabo viršininku) ir tarnybos terminas.

17. Įstatymo 59 straipsnio 20 dalyje reglamentuojami papildomų poilsio dienų suteikimo profesinės karo tarnybos kariams atvejai neapima atvejo, nustatyto Darbo kodekso 138 straipsnyje, taikytino asmenims, auginanties vieną vaiką iki dvylikos metų ar du vaikus iki 12 metų, kurių vienas arba abu yra neįgalūs, ir tokiu būdu nepagrįstai diskriminuoja šią asmenų grupę dėl jų statuso.

18. Įstatymo 60 straipsnis numato karių pareiginės algos mokėjimo sąlygas ir dydžius, tačiau Įstatyme nėra nustatytas priemokų mokėjimas kariams, vykdančioms papildomas funkcijas ar pareigas. Esant personalo trūkumui Lietuvos kariuomenėje kariai dažnai vykdo kitų karių, valstybės tarnautojų ar darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, funkcijas, už kurias jiems atlyginti nėra teisinio pagrindo.

Vadovaujantis Darbo kodeksu ir Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymu valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, už papildomą darbą, papildomų pareigų ar užduočių vykdymą yra mokamos nustatyto dydžio priemokos.

19. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos oficialiosios statistikos įstatymu Nr. I-270 šalies ūkio vidutinio mėnesinio *bruto* darbo užmokesčio dydį skelbia Valstybės duomenų agentūra, o Įstatyme vartojamas Lietuvos statistikos departamento pavadinimas. Taip pat Įstatymo 38, 45, 59, 65, 65¹, 67 ir 70 straipsniuose vartojamos sąvokos „neįgalusis“, „neįgalumas“, „netektas darbingumas“, kurios nuo 2024 m. sausio 1 d., įsigaliojus Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymui, bus pakeistos kitomis sąvokomis.

20. Įstatymo 65 straipsnyje nustatyta, kad vaistiniai preparatai ir medicinos pagalbos priemonės yra teikiamos iš Krašto apsaugos ministerijai skirtų biudžeto lėšų, tačiau nenumatyta

galimybė kompensuoti įsigytų preparatų ir priemonių, kai juos įsigyja pats asmuo, todėl neužtikrinamas kompensavimas už tam tikrais atvejais prireikus skubiai įsigytas priemones.

21. Įstatymo 65¹ straipsnio 4 dalyje nustatytas šioje dalyje išvardytų priemonių kompensavimas neviršijant 3 minimaliųjų mėnesinių algų per metus sutrikus kario sveikatai dėl priežasčių, susijusių su tarnybinių pareigų vykdymu ar kario statusu, ir dėl to likus liekamųjų reiškinių sveikatai bei sumažėjus kario tinkamumui tarnybai pagal sveikatos būklę arba dėl sveikatos sutrikimo netekus darbingumo. Praktikoje gali pasitaikyti atvejų, kai, praėjus tam tikram laikui, sveikatos sutrikimai išnyksta, tačiau iš šios nuostatos nėra aišku, ar kariai kreipimosi dėl sveikatinimo priemonių kompensavimo metu turi turėti sveikatos sutrikimų. Taip pat Įstatymo 65¹ straipsnio 4 dalyje nustatytas kompensuojamų priemonių sąrašas neapima visų būtinų sveikatai stiprinti skirtų priemonių (pvz., limfodrenažinių aparatų, masažuoklių, kompresinių kojinių), kurios nepriskirtinos sporto inventoriui, tačiau padeda reikšmingai stiprinti sveikatą.

22. Įstatymo 67 straipsnio 6–12 dalyse numatytas kompensacijų mokėjimas kariams, kai dėl jų sveikatos sutrikimo, priežastiniu ryšiu susijusio su tarnybinių pareigų vykdymu, kariui nustatomi netekto darbingumo procentai, kuriuos nustato Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, arba liekamieji reiškiniai ir dėl to sumažėjęs kario tinkamumas tarnybai pagal sveikatos būklę, kuriuos nustato Lietuvos kariuomenės Karinės medicinos ekspertizės komisija (toliau – KMEK nustatyti sveikatos sutrikimai, o juos nustatanti komisija – KMEK). Įstatymo 67 straipsnio 9 dalyje numatytas 23,28 atitinkamo kario laipsnio profesinės karo tarnybos kariui pirmaisiais tarnybos metais nustatyto dydžio tarnybinių atlyginimų kompensacijų mokėjimas kariams, dėl sveikatos sutrikimo netekusiems iki 40 procentų darbingumo. Praktiniai atvejai rodo, kad už karių patiriamus sveikatos sutrikimus, dėl kurių jiems yra nustatomi iki 40 procentų netekto darbingumo procentai (neretai tik labai trumpam terminui, pvz., 6 mėnesiams), mokamos kompensacijos nėra proporcingos patirtiems sveikatos sutrikimams. Pavyzdžiui, kompensacijos skiriamos už kaulų lūžių padarinius, sąnarių kontraktūras ir kt., dėl kurių kariams terminuotai (6 mėnesiams, 12 mėnesių) nustatomi netekto darbingumo procentai (pvz., 20 procentų). Minėti sveikatos sutrikimai savo pobūdžiu iš esmės atitinka KMEK nustatytus sveikatos sutrikimus (dažniausiai lengvus ar apysunkius su liekamaisiais reiškiniais), už kuriuos taip pat yra skiriamos kompensacijos, bet mažesnio dydžio. Todėl tikslinga atsisakyti Įstatymo 67 straipsnio 9 dalies ir kompensacijas mokėti pagal Įstatymo 67 straipsnio 10–12 dalis (po pakeitimo – pagal 9–11 dalis), jeigu KMEK nustatytų lengvą, apysunkį ar sunkų sveikatos sutrikimą su liekamaisiais reiškiniais ir dėl to sumažėjusiu tinkamumu tarnybai pagal sveikatos būklę.

Įstatymo 67 straipsnio 13 dalyje numatytas kompensacijų kariams mokėjimas, kai dėl nelaimingo atsitikimo tarnybos metu, įskaitant vykimą į tarnybos vietą ir grįžimą iš jos, kariui nelieka liekamųjų reiškinių arba lieka liekamųjų reiškinių, tačiau nesumažėja tinkamumas tarnybai pagal sveikatos būklę. Praktikoje yra atvejų, kai priežastinis ryšys tarp patirto sveikatos sutrikimo ir tarnybinių pareigų vykdymo nenustatomas (nes ne visi sveikatos sutrikimai, atsiradę dėl nelaimingo atsitikimo, priežastiniu ryšiu yra susiejami su tarnybinių pareigų vykdymu), o kario sveikatai lieka liekamųjų reiškinių ir dėl to sumažėja jo tinkamumas tarnybai pagal sveikatos būklę, todėl atsiranda teisinio reguliavimo spraga šių karių atžvilgiu, kai pastariesiems, net ir sumažėjus tinkamumui tarnybai pagal sveikatos būklę, nėra galimybės skirti kompensacijų nei pagal Įstatymo 67 straipsnio 13 dalį, nei pagal kitas šio straipsnio dalis. Taip pat šioje dalyje nustatyta, kad kompensacijos mokamos, jei nelaimingo atsitikimo tyrimo metu nustatoma, kad įvykis yra susijęs su tarnyba, todėl, siekiant išvengti, kad kompensacijos nebūtų mokamos už incidentus, t. y. tuos įvykius, kurie nepripažinti nelaimingais atsitikimais, nuostata tikslinga.

Įstatymo 67 straipsnyje taip pat numatyta, kad kompensacijos sveikatos sutrikimo atvejais yra mokamos pagal atitinkamo kario laipsnio profesinės karo tarnybos kariui pirmaisiais tarnybos metais nustatyto dydžio tarnybinių atlyginimą. Taikant šio straipsnio 6–13 dalių nuostatas, kyla neaiškumas dėl kompensacijų dydžio nustatymo, kai nuo patirto sveikatos sutrikimo iki sprendimo skirti kompensaciją priėmimo pasikeičia kario karinis laipsnis – ar kompensacija skaičiuotina pagal sveikatos sutrikimo, ar sprendimo skirti kompensaciją metu turėtą karinį laipsnį.

23. Įstatymo 68 straipsnio 3 dalyje numatytas ligos išmokos iš Krašto apsaugos ministerijai skirtų lėšų mokėjimas kariams, neįgijusiems teisės į ligos išmoką pagal Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymą ir dėl to negaunantiems ligos išmokos iš Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos biudžeto, tačiau nėra reglamentuotas šios išmokos mokėjimas už dvi pirmąsias kalendorines nedarbingumo dienas kariams savanoriams, kitiems savanoriškos nenuolatinės karo tarnybos kariams, aktyviojo kariuomenės personalo rezervo kariams, jiems susirgus tarnybos metu ir įgijusiems teisę į ligos išmoką pagal Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymą. Praktikoje kyla problemų dėl ligos išmokų iš Krašto apsaugos ministerijai skirtų lėšų mokėjimo už dvi pirmąsias nedarbingumo dienas šiems kariams, jiems susirgus pratybų, mokymų ar kitų tarnybos užduočių vykdymo metu, nes pagal Ligos ir motinystės socialinio įstatymą šią išmoką moka darbdavys.

24. Kariams taikomi garantijų dydžiai, išreikšti baziniais dydžiais, kurie nuo 2024 m. sausio 1 d. įsigaliojus Pareiginės algos (atlyginimo) įstatymui turės būti perskaičiuoti, šiuo metu nustatyti:

1) Įstatymo 49 straipsnio 5 dalyje, 60 straipsnio 3, 4, 10 dalyse, 61¹ straipsnio 4, 5 ir 7 dalyse, 64 straipsnio 9 dalyje ir Įstatymo 2 priede;

2) Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1179 19, 28, 29, 31 ir 32 straipsniuose;

3) Lietuvos Respublikos karių materialinės atsakomybės įstatymo Nr. VIII-1857 4 straipsnio 2 dalyje;

4) Lietuvos šaulių sąjungos įstatymo Nr. VIII-375 30 straipsnio 10 dalyje.

25. Karių, atliekančių privalomąją pradinę karo tarnybą ir alternatyviąją krašto apsaugos tarnybą, garantijas nustato Įstatymo 59 ir 68 straipsniai ir Karo prievolės įstatymas.

4. Siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

1. Siekiant, kad krašto apsaugos sistemoje būtų aiški, Lietuvos kariuomenės tradicijas ir NATO standartus atitinkanti dalinių ir padalinių hierarchija, Įstatymo 2 straipsnio 5 dalyje tikslinama sąvoka „daliny“, o 10 straipsnio 2 dalies 2² punkte nustatoma, kad krašto apsaugos ministras prilygina karinius vienetus batalionui ir kuopoms.

2. Siekiant Įstatymo nuostatų suderinamumo su Strateginio valdymo įstatymu, Įstatymo projektu, kuriuo pildoma Įstatymo 10 straipsnio 2 dalis, krašto apsaugos ministrui suteikiama teisė tvirtinti krašto apsaugos sistemos institucijų metinius veiklos planus, taip užtikrinant gynybos politikos įgyvendinimą, krašto apsaugos sistemai priskirtų uždavinių ir funkcijų vykdymą, krašto apsaugos sistemos plėtrą bei efektyvų jai skirtų išteklių naudojimą.

3. Pagal Mokslo ir studijų įstatymo reikalavimus universitetams keliamas reikalavimas įgyvendinti ne mažiau kaip 3 studijų kryptių universitetines studijas. Atsižvelgiant į tai, Įstatymo 20 straipsnio 9 dalies pakeitimu siekiama sudaryti sąlygas Akademijai vykdyti ir vienos studijų krypties studijas (esant poreikiui – ir daugiau studijų kryptių). Atkreiptinas dėmesys, kad Akademinė yra krašto apsaugos sistemos dalis ir pagrindinė jos paskirtis – rengti karininkus (karininkų kvalifikacija turi atitikti tarptautinį kariuomenės karininkų sektoriaus kvalifikacijos aprašą) krašto apsaugos sistemai bei kelti krašto apsaugos sistemos personalo kvalifikaciją, todėl Akademijos studijų programų turinys turi būti orientuotas į šiai sistemai reikalingų specialistų parengimą. Įstatymo pakeitimu siekiama sudaryti galimybę krašto apsaugos ministrui ir Akademijai spręsti dėl krašto apsaugos sistemai ir visuomenei reikalingų konkrečių specialistų (nacionalinio saugumo ir karybos ekspertų) parengimo, siekiant iš dalies nedubliuoti kitų universitetų vykdomų studijų, užtikrinti mokslo ir studijų vienovę, sustiprinti Akademijoje vykdomo mokslo ir studijų potencialą, joje sutelkiant karybos ir nacionalinio saugumo sričių potencialą, koncentruotis į nacionaliniam saugumui ir gynybai reikšmingų tarptautiniu mastu konkurencingų mokslinių tyrimų atlikimą. Pažymėtina, kad Akademinė yra finansuojama iš Krašto apsaugos ministerijai skirtų biudžeto asignavimų ir su kitomis aukštosiomis mokyklomis dėl valstybės biudžeto asignavimų nekonkuruoja. Pažymėtina ir tai, kad Akademijos absolventai nesudaro konkurencijos kitų aukštųjų mokyklų absolventams darbo rinkoje, kadangi ją baigę bakalaurai, suteikus jiems leitenanto laipsnį, yra skiriami į pareigas kariuomenėje, o magistrantūroje ar doktorantūroje studijuoja ir jas baigia

pareigas krašto apsaugos sistemoje einantys kariai, kiti valstybės tarnautojai ar darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis.

Keičiamo Įstatymo 20 straipsnio 12 dalimi siūloma nustatyti, kad Akademijoje asmenys priimami studijuoti ne tik į valstybės finansuojamas, tačiau ir į valstybės nefinansuojamas studijų vietas. Toks reguliavimas sudarys sąlygas asmenims, kurie Mokslo ir studijų įstatymo nustatyta tvarka negali pretenduoti į valstybės finansuojamas studijas (daugiau kaip pusę ankstesnių studijų programos kreditų įgijo valstybės biudžeto lėšomis), stoti į Akademiją ir baigti studijas siekiant tapti karininkais. Šiems į Akademiją įstojusiems asmenims išliktų visos kariūnams teikiamos garantijos, susijusios su apgyvendinimu, maitinimu, apranga ir ekipuote. Jiems taip pat būtų mokama stipendija.

Išsilavinimą valstybės lėšomis jau įgijusių asmenų, siekiančių tapti karininkais ir tarnauti valstybei, parengimas taip pat sudarys sąlygas krašto apsaugos sistemai užtikrinti reikalingą motyvuotų karininkų skaičių.

Įstatymo 20 straipsnio 17 dalyje patikslinama, kad Akademijos statuto nustatyta tvarka Akademija gali vykdyti formalųjį švietimą papildančio ugdymo programą mokiniams, kurie mokosi pagal pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį ir vidurinio ugdymo programą. Šiuo pakeitimu sudaromos galimybės formalųjį švietimą papildančio ugdymo programoje dalyvauti daugiau mokyklų ir mokinių.

Įstatymo 20 straipsnio 18 dalyje patikslinama, jog Akademija pasirašo susitarimus su bendrojo ugdymo mokyklomis dėl jų mokinių ugdymo pagal Akademijos vykdomą formalųjį švietimą papildančio ugdymo programą. Susitarimuose bus aptartos programos įgyvendinimo ir vykdymo sąlygos (dalyvaujančių mokinių skaičius, tvarkaraščių sudarymo tvarka, mokinių vežimo į Akademiją ir atgal į bendrojo ugdymo mokyklą tvarka ir kt.). Formalųjį švietimą papildančio ugdymo programą, ugdančią fizines galias ir asmens vertybines orientacijas, leidžiančią tapti aktyviu visuomenės nariu, savarankišku, atsakingu, disciplinuotu, patriotiškai nusiteikusi žmogumi, užtikrinant asmenybės saviraiškos poreikius, tvirtins Akademijos viršininkas. Taip pat nustatoma, kad bendrojo ugdymo mokyklos, pasirašiusios susitarimus su Akademija, atrenka mokinius, pageidaujančius ugdytis pagal Akademijos vykdomą formalųjį švietimą papildančio ugdymo programą, ir kasmet sudaro ne didesnes kaip 30 mokinių klases.

Įstatymo 20 straipsnio 19 dalyje nustatoma, kad pagal formalųjį švietimą papildančio ugdymo programą Akademijoje ugdomi mokiniai į Akademiją ir iš jos atgal į bendrojo ugdymo mokyklą, taip pat į ekskursijas, renginius vežami Akademijos lėšomis. Mokiniai jų ugdymo pagal formalųjį švietimą papildančio ugdymo programą Akademijoje laikotarpiu aprūpinami standartizuota apranga (uniforma), ugdymo priemonėmis ir kitomis reikmėmis, būtinomis formalųjį švietimą papildančio ugdymo programai įgyvendinti. Siekiant racionaliai naudoti valstybės biudžeto lėšas, Įstatymo projekte atsisakoma mokinių apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų Akademijoje.

Šio straipsnio pakeitimu būtų sudarytos sąlygos daugiau mokinių (4 metų laikotarpiu – apie 360 mokinių vietoj 96 mokinių pagal galiojantį reglamentavimą) ir iš skirtingų mokyklų dalyvauti formalųjį švietimą papildančio ugdymo programoje, bus sudarytos sąlygos mokiniams po pamokų bendrojo ugdymo mokyklose dalyvauti programoje, kuria bus siekiama ugdyti mokinių fizinį aktyvumą, strateginį mąstymą, skatinti patriotiškumą, tobulinti gebėjimus tapti visaverčiu ir aktyviu demokratinės visuomenės nariu, gilinti valstybės raidai įtaką turėjusias istorines žinias.

4. Įstatymo 21 straipsnio 4 dalies pakeitimu siekiama, užtikrinus minimalaus poilsio laiką, kariui kompensuoti, už jam priklausančias, bet dėl priežasčių, susijusių su profesinės karo tarnybos užduočių atlikimo specifika, nesuteiktas poilsio dienas. Kompensacijos, kurios apskaičiavimo ir išmokėjimo tvarką pavedama nustatyti krašto apsaugos ministrui, būtų apskaičiuojamos proporcingai kariui nustatyto tarnybinio atlyginimo dydžiui, atitinkamo mėnesio darbo dienų skaičiui ir nesuteiktų poilsio dienų skaičiui. Tikimasi, kad šiuo siūlymu bus įgyvendinta socialiai teisinga kompensavimo kariui už jam priklausančią poilsio laiką sistema bei didinama motyvacija tarnauti Lietuvos kariuomenėje.

5. Įstatymo 2 straipsnio 40 dalies pakeitimu šalinami teisinio reguliavimo trūkumai, susiję su Lietuvos kariuomenės veterano vardo suteikimu. Atitinkamai tikslinamos Įstatymo 10 straipsnio 2 dalies 22 punkto, 21 straipsnio 10 dalies ir 22 straipsnio 5 dalies nuostatos.

6. Įstatymo 32² straipsnio nuostatos derinamos su Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo nuostatomis siekiant išlaikyti galimybę kario savanorio ir kito savanoriškos nenuolatinės karo tarnybos kario sutarties galiojimą sustabdyti jį išrinkus savivaldybės meru. Ši nuostata taip pat tikslinama atsižvelgiant į tai, kad pagal Lietuvos Respublikos rinkimų kodekso 172 straipsnio 1 dalį kario savanorio statusas yra nesuderinamas (kario sutarties galiojimas laikomas sustabdytu) ir su kitomis pareigomis, į kurias asmuo yra renkamas.

7. Įstatymo 35 straipsnio 3 dalies pakeitimu siūloma nustatyti, kad profesinės karo tarnybos kario, kario savanorio ar kito savanoriškos nenuolatinės karo tarnybos kario tarnyba būtų vertinama ir jo išleidimo į atsargą atveju. Šio vertinimo pagrindu karys būtų skiriamas į pareigas aktyviajame rezerve, taip pat toks vertinimas pasitarnautų priimant sprendimą dėl jo priėmimo į pareigas profesinėje karo tarnyboje, savanorio ar savanoriškoje nenuolatinėje karo tarnyboje pakartotinai.

8. Siekiant pašalinti Įstatymo 36 straipsnio 7 dalies ir Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo 2 straipsnio 5 punkto 5 ir 6 papunkčių nuostatų prieštaravimą, taip pat šių nuostatų dubliavimą Įstatyme, Įstatyme atsisakoma reglamentuoti šį Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo reguliavimo sričiai priskirtiną klausimą.

Siekiant medicinos psichologams sudaryti geresnės profesinės realizacijos ir kvalifikacijos išlaikymo sąlygas, Įstatymo 36 straipsnio 10 dalyje pildomas sveikatos priežiūros specialistų, kurie, siekiant išlaikyti jų profesinę kvalifikaciją, gali būti siunčiami dirbti į kitą valstybės ir savivaldybių asmens sveikatos priežiūros įstaigą, sąrašas.

Nacionalinio saugumo interesų užtikrinimo tikslu Įstatymo 36 straipsnis pildomas nuostata, draudžiančia profesinės karo tarnybos kariams ne tarnybos tikslais vykti į užsienio valstybes ir teritorijas, buvimas kuriose galėtų kelti grėsmę minėtiems interesams. Šių valstybių ir teritorijų sąrašą, atsižvelgdama į Nacionalinio saugumo strategijoje nurodytas grėsmes, tvirtintų Vyriausybė.

Atitinkamai tikslinami Įstatymo 38 straipsnio 1 ir 2 dalyse numatyti profesinės karo tarnybos kario sutarties nutraukimo pagrindai siekiant, kad atsakomybė už šio reikalavimo nesilaikymą būtų taikoma atsižvelgiant į jo padarymo aplinkybes.

9. Įstatymo 40 straipsnio 1 dalyje, siekiant užtikrinti, kad išeitinė išmoka nebūtų mokama nepagrįstai, siūloma pakartotinai priimtiems į profesinę karo tarnybą kariams ją mokėti už ištarnautus metus, skaičiuojamus nuo paskutinio priėmimo į profesinę karo tarnybą pradžios, taip pat nustatyti maksimalią išeitinių išmokų dydžių sumą.

10. Lietuvos šaulių sąjungos vado pareigų ėjimo terminas tikslinamas siekiant suderinti Įstatymo 42 straipsnio 4 dalies nuostatas su Lietuvos šaulių sąjungos įstatymo 30 straipsnio 5 dalies nuostatomis.

11. Įstatymo 43 straipsnio 4 dalis, kuri dubliuoja to paties straipsnio 5 dalį, pripažįstama netekusi galios, šio straipsnio 5 dalis patikslinama numatant, kad karys gali būti nušalintas nuo pareigų, jeigu jis įtariamas bet kurio šiurkštaus drausmės pažeidimo padarymu ir dėl to pradėtas tarnybinis patikrinimas. Atvejis dėl kario nušalinimo, kai tarnybinis patikrinimas pradėtas dėl kitų svarbių priežasčių, jei karys gali pakenkti tarnybos interesams, tikslinamas atsisakant perteklinio reglamentavimo dėl nušalinimo, kai tarnybinis patikrinimas pradėtas dėl to, kad tikrinamas karys aktyviais veiksmais trukdo arba siekia trukdyti atlikti patikrinimą, nes šis pagrindas sutampa su antruoju nušalinimo pagrindu – dėl kitų svarbių priežasčių.

12. Siekiant teisinio aiškumo, Įstatymo 44 straipsnio 4 dalis keičiama nustatant, kad iš kario išieškomos mokymosi išlaidos lygiomis dalimis mažinamos proporcingai ištarnautam profesinėje karo tarnyboje ar savanoriškoje nenuolatinėje karo tarnyboje laikui.

13. Įstatymo 47 straipsnio nuostata dėl išleidimo į dimisiją amžiaus keičiama siekiant suderinti ją su Įstatymo 45 straipsnio 4 dalies nuostata dėl karo kapelionų išleidimo į atsargą sukakus 65 metus ir Karo prievolės įstatymo 21 straipsnio nuostata dėl jų skyrimo į tarnybą aktyviajame rezerve, iki jiems sukanka 65 metai.

14. Įstatymo 49 straipsnio 1 dalies keitimu numatoma išsiųstų mokytis Antrajame operatyvinių tarnybų departamente prie Krašto apsaugos ministerijos tarnaujančių karių atžvilgiu netaikyti profesinės karo tarnybos kariams taikytinų aprūpinimo sąlygų mokymosi ir kvalifikacijos kėlimo metu.

Šio straipsnio 5 dalyje, vadovaujantis Pareiginės algos (atlyginimo) įstatyme nustatyto nauju baziniu dydžiu, perskaičiuotas bazinis dydis, taikomas už kariams apmokamų ryšių (pašto ir telekomunikacijų) išlaidas.

Siekiant teisingo atlyginimo už dėl tarnybos interesų patiriamas išlaidas šio straipsnio 4 ir 11 dalys papildomos nuostata dėl kelionės išlaidų apmokėjimo kiekvieną siuntimo į kursus dieną, kai nėra galimybės kario apgyvendinti mokymosi įstaigoje.

Šio straipsnio 11 dalyje nustatytą profesinės karo tarnybos kariams siuntimo mokytis integracijos į darbo rinką garantiją siūloma sieti ir su Įstatymo 45 straipsnyje nustatyto išleidimo į atsargą amžiaus suėjimu tikintis sumažinti karių paskatas nutraukti tarnybą dar nesukakus šio amžiaus. Taip pat siūloma patikslinti, kad šioje dalyje nustatytas ne ilgesnis kaip 12 mėnesių laikas, skirtas mokytis, būtų suteikiamas ir dalimis, taip sudarant palankesnes sąlygas kariams dalyvauti daugiau nei vienuose mokymuose. Kartu siūloma nustatyti ir maksimalius apmokėjimo dydžius, kai karys siunčiamas į daugiau nei vienus mokymus.

15. Įstatymo 50 straipsnio 6 dalyje nustatoma, kad teisė iškilmingomis progomis nešioti atsargos kario uniformą nesuteikiama ir kariams savanoriams, ir kitiems savanoriškos nenuolatinės karo tarnybos kariams, kurie nėra įgiję pagrindinio karinio parengtumo.

16. Siekiant sudaryti prielaidas turėti efektyviai funkcionuojantį aktyvųjį kariuomenės personalo rezervą, Įstatymo 54 straipsnio 2 dalies keitimu numatoma, kad, atsižvelgiant į ištarnautą laiką, aukštesni laipsniai taip pat suteikiami ir tarnybą aktyviojo kariuomenės personalo rezerve atliekantiems kariams.

Įstatymo 54 straipsnio 12 dalis keičiama atsižvelgiant į šio straipsnio 2 dalies pakeitimą.

Įstatymo 54 straipsnio 5 dalies pakeitimu siekiama nustatyti reikalavimą pulkininko (jūrų kapitono) laipsnį suteikti tik ne žemesnį kaip magistro kvalifikacinį laipsnį turinčiam kariui.

17. Įstatymo 59 straipsnio 20 dalyje numatoma, kad papildomos poilsio dienos taip pat suteikiamos profesinės karo tarnybos kariams, auginantiems vieną vaiką iki dvylikos metų bei du vaikus iki dvylikos metų, kurių vienas arba abu yra neįgalūs, taip suvienodinant kitiems asmenims taikomas Darbo kodekse nustatytas garantijas.

18. Įgyvendinant sąžiningą ir socialiai teisingą atlyginimo kariui sistemą, Įstatymo 60 straipsnio 4 dalies 5 punkte nustatoma priemoka profesinės karo tarnybos kariams už pavdavimą, kai raštu pavedama laikinai atlikti kito profesinės karo tarnybos kario, valstybės tarnautojo ar darbuotojo, dirbančio pagal darbo sutartį, pareigybei nustatytas funkcijas. Priemokos skyrimo sąlygas ir tvarką nustatytų krašto apsaugos ministras.

19. Įstatymo 49, 60 ir 61 straipsnių nuostatos (Įstatymo projektu ir Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1179 19, 28, 29, 31 ir 32 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu) tikslinamos atsižvelgiant į tai, kad, 2023 m. sausio 1 d. įsigaliojus Lietuvos Respublikos oficialiosios statistikos įstatymo pakeitimo įstatymui, Lietuvos statistikos departamentas tapo Valstybės duomenų agentūra. Taip pat atsižvelgiant į nuo 2024 m. sausio 1 d. įsigaliosiantį Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymą, pagal kurį „neįgaliojo“, „neįgalumo“, „netekto darbingumo“ sąvokos keičiamos į „asmens su negalia“, „negalios“, sąvokas, atitinkamai tikslinami Įstatymo 38, 45, 59, 65, 65¹, 67 ir 70 straipsniai.

20. Įstatymo 65 straipsnyje siūloma galimybė vaistinius preparatus ir medicinos pagalbos priemones ne tik teikti, bet ir kompensuoti jau įsigytus, taip užtikrinant aprūpinimą jais laiku, taip pat pavesti krašto apsaugos ministrui nustatyti jų kompensavimo tvarką ir dydžius.

Įstatymo 65 straipsnio 1 dalies 4 punkte, atsižvelgiant į teisėkūros ekonomiškumo principą, siūloma atsisakyti konkrečių pareigūnų ir karių valstybinių pensijų rūšių pavadinimų, kad, pasikeitus jų pavadinimams, nereiktų jų keisti šiame Įstatyme. Atitinkami pakeitimai daromi ir Įstatymo 70 straipsnyje, t. y. taip pat siūlomos bendresnės formuluotės teikiant nuorodas į pensijos skyrimą reglamentuojančius teisės aktus.

21. Įstatymo 65¹ straipsnio 4 dalyje siūloma patikslinti, kad šioje dalyje išvardytos priemonės kompensuojamos kariams, turintiems sveikatos sutrikimų, dėl kurių jie įgijo teisę į Įstatymo 67 straipsnio 6–12 dalyse (po pakeitimo – 6–11 dalyse) nustatytas garantijas Įstatymo 67 straipsnyje nustatytais sąlygomis, ir papildyti kompensuojamų priemonių sąrašą, taip pat patikslinti šio straipsnio 5 dalyje nustatytą maksimalaus kompensuojamų išlaidų dydžio laikotarpį, siejant jį su kalendoriniais metais, kad, keičiantis minimaliajai mėnesinei algai, nekiltų šio ribojamo dydžio taikymo sunkumų.

22. Įstatymo 67 straipsnio 9 dalį siūloma pripažinti netekusia galios, taip užtikrinant proporcingą, atsižvelgiant į sveikatos sutrikimo lygį, mokamos kompensacijos dydį. Pripažinus netekusia galios Įstatymo 67 straipsnio 9 dalį, tikslinamos Įstatymo 61² straipsnio 2 dalyje ir 65¹ straipsnio 4 dalyje esančios nuorodos į 67 straipsnio atitinkamas dalis.

Šio straipsnio 13 dalies keitimu siūloma nustatyti, kad kompensacijos įvykus nelaimingam atsitikimui tarnybos metu, įskaitant vykimą į tarnybos vietą ir grįžimą iš jos, būtų mokamos ir tais atvejais, kai kario sveikatai lieka liekamųjų reiškinių ir dėl to sumažėja tinkamumas tarnybai pagal sveikatos būklę, tačiau jis neįgyja teisės į kompensaciją, mokamą kitų šio straipsnio dalių pagrindu. Tokiu būdu būtų panaikinta teisinio reguliavimo spraga ir užtikrintas kompensacijų mokėjimas kariams, patyrusiems sunkesnius sveikatos sutrikimus, lyginant su šiuo metu 67 straipsnio 13 dalyje nustatytais atvejais, tačiau negalėjusiems gauti kompensacijų. Įstatymo 67 straipsnio 13 dalis tikslinama numatant, kad kompensacijos mokamos dėl įvykių, sukėlusių sveikatos sutrikimą, įvykusių tarnybos metu, įskaitant vykimą į tarnybos vietą ir grįžimą iš jos, pripažintų nelaimingais atsitikimais, o sprendimus dėl minėto straipsnio 13 dalies kompensacijų mokėjimo priimti galėtų ir krašto apsaugos ministro įgalioti asmenys.

Įstatymo 67 straipsnio 6–13 dalys taip pat keičiamos nustatant, kad kompensacijos mokamos pagal kario sveikatos sutrikimo dieną turėtą karinį laipsnį, taip būtų užtikrintas aiškus kompensacijos dydžio apskaičiavimo reglamentavimas tais atvejais, kai po patirto sveikatos sutrikimo pasikeičia kario laipsnis.

23. Atsižvelgiant į tai, kad kariai savanoriai, kiti savanoriškos nenuolatinės karo tarnybos kariai ir aktyviojo kariuomenės personalo rezervo kariai kario statusą įgyja dalyvaudami pratybose, mokymuose arba vykdydami kitas užduotis, Įstatymo 68 straipsnio 3 dalies pakeitimu siūloma nustatyti ligos išmokos iš Krašto apsaugos ministerijos lėšų mokėjimą už dvi pirmąsias kalendorines nedarbingumo dienas, sutampančias su tarnybos grafiku, kariams savanoriams, kitiems savanoriškos nenuolatinės karo tarnybos kariams ir aktyviojo kariuomenės personalo rezervo kariams, kurie tapo laikinai nedarbingi dalyvaudami pratybose, mokymuose ar vykdydami kitas tarnybos užduotis ir įgijo teisę į ligos išmoką pagal Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymą. Tokiu būdu bus užtikrintas ligos išmokų mokėjimas tarnybos metu susirgusiems kariams.

24. Siekiant įgyvendinti Pareiginės algos (atlyginimo) įstatymą, buvo perskaičiuoti šiuose įstatymuose baziniais dydžiais išreikšti dydžiai: Įstatymo projekto 60 straipsnio 3, 4, 10 dalyse, 61¹ straipsnio 4, 5 ir 7 dalyse, 64 straipsnio 9 dalyje ir Įstatymo 2 priede, Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1179 19, 28, 29, 31 ir 32 straipsniuose ir Lietuvos šaulių sąjungos įstatymo Nr. VIII-375 30 straipsnio 10 dalyje. Siekiant vienodo teisės normų, nustatančių bazinį dydį, kaip įvairių išmokų bazę, taikymo valstybės mastu, perskaičiavimai atlikti atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatyme Nr. XIV-1985 įtvirtintą nuostatą, numatančią, kad valstybės tarnautojų pareiginės algos koeficientai turi būti perskaičiuojami iki įstatymo įsigaliojimo gautą pareiginę algą padalijant iš Pareiginės algos (atlyginimo) įstatyme nustatyto bazinio dydžio, gautą koeficientą apvalinant iki šimtųjų dalių (dviejų skaičių po kablelio tikslumu) taip, kad asmens gaunamas atlygis nemažėtų. Laikantis analogiško principo perskaičiuoti šiame punkte nurodytuose įstatymuose nustatyti dydžiai, šiuos dydžius padauginus iš šiuo metu galiojančio bazinio dydžio (186 eurai) ir padalijus iš 2024 metams nustatomo naujojo bazinio dydžio (1785,40 euro), suapvalinant iki šimtųjų dalių, į didesnę pusę, kad šiuose Įstatymų projektuose numatyti tarnybinių atlyginimų, priedų, išmokų, kompensacijų ir kitų garantijų dydžiai būtų ne mažesni negu iki šių Įstatymų projektų įsigaliojimo taikyti dydžiai. Perskaičiuojant tarnybinių atlyginimų koeficientų

dydžius taip pat buvo atsižvelgta į krašto apsaugos sistemoje taikomą tarnybos apmokėjimo modelį, kuris užtikrina proporcingą atotrūkį tarp turint atitinkamą karinį laipsnį ištarnautų kario tarnybos metų.

Karių materialinės atsakomybės įstatymo Nr. VIII-1857 4 straipsnio 2 dalyje perskaičiuotas dydis buvo suapvalintas asmenų, turinčių piniginę prievolę atlyginti žalą, naudai taip, kad atlygintinos žalos dydis nedidėtų. Analogiška baudų ar nustatytos piniginės prievolės apvalinimo taisyklė buvo taikoma euro įvedimo metu, vadovaujantis Lietuvos Respublikos euro įvedimo Lietuvos Respublikoje įstatymo Nr. XII-2104 7 straipsnio 4 dalies nuostatomis.

Minėtų įstatymų projektais siekiama perskaičiuoti šiuo metu įstatymuose baziniais dydžiais nustatytus dydžius, užtikrinant profesinės karo tarnybos karių teisėtų lūkesčių apsaugą, t. y. užtikrinti, kad valstybės mastu keičiant bazinį dydį profesinės karo tarnybos kariui nustatytas atlygis ir kitos tiesiogiai su jo tarnyba susijusios įstatyme baziniais dydžiais nustatytos garantijos finansine išraiška išliktų ne mažesnės negu iki naujo bazinio dydžio įsigaliojimo. Todėl perskaičiuojant visus baziniais dydžiais nustatytus priedų, išmokų, kompensacijų ir kitų garantijų dydžius buvo laikomasi šios perskaičiavimo taisyklės: nustatyti dydžiai padauginti iš šiuo metu galiojančio bazinio dydžio (186 eurai) ir padalinti iš naujojo bazinio dydžio (1785,40 euro), suapvalinant iki šimtųjų dalių profesinės karo tarnybos kario naudai – tais atvejais, kai skaitmuo po paskutinio skaitmens, iki kurio apvalinama, yra didesnis už 0, prie paskutinio skaitmens pridedamas vienetasis. Taip užtikrinamas perskaičiuotų dydžių apvalinimas profesinės karo tarnybos kario naudai, kad dėl bazinio dydžio pasikeitimo jo gaunamas atlygis ir jam taikomos garantijos finansinė išraiška nesumažėtų.

Profesinės karo tarnybos kariams taikomos apmokėjimo sistemos ir visų įstatymų įtvirtintų garantijų tikslas – turėti pilnai sukomplektuotą, motyvuotą ir šalies gynybai pasirengusią kariuomenę. Todėl profesinės karo tarnybos karių teisėtų lūkesčių apsauga yra vienas iš krašto apsaugos sistemos tikslų didinant profesinės karo tarnybos patrauklumą ir motyvaciją tarnauti Lietuvos kariuomenėje.

Įstatyme baziniais dydžiais nustatyti tarnybinio atlyginimo, priedų, priemonių ir kompensacijų dydžiai (koeficientai) yra fiksuoti. Pagal šiuo metu nustatytą reguliavimą, kasmet Lietuvos Respublikos Seimui patvirtinus bazinį dydį, didėjo baziniais dydžiais skaičiuojami karių tarnybiniai atlyginimai, priedai, priemonės ir kitos garantijos. Pareiginės algos (atlyginimo) įstatyme nenumatyta kasmetinis bazinio dydžio peržiūrėjimas, todėl nelieka iki šiol buvusios galimybės didinti baziniais dydžiais skaičiuojamų tarnybinių atlyginimų, priedų, priemonių ir kompensacijų. Siekiant išvengti tokio baziniais dydžiais išreikštų garantijų dydžių „iššaldymo“, siūloma Įstatymą papildyti 78¹ straipsniu, kuriame būtų įtvirtintas šių dydžių perskaičiavimas. Atitinkamai Lietuvos šaulių sąjungos įstatyme įtvirtinamas Lietuvos šaulių sąjungos vadui mokamo priedo už atsakomybę perskaičiavimas.

25. Įstatymo 2 straipsnio 38 dalies, 10 straipsnio 2 dalies, 4¹ punkto, 10¹, 11 straipsnių, 30 straipsnio, 54 straipsnio 12 dalies, 59 straipsnio 12 ir 14 dalių, 60 straipsnio 1 dalies, 65 straipsnio 1 dalies 2 punkto ir 68 straipsnio 7 ir 8 dalių pakeitimai daromi atsižvelgiant į Karo prievolės įstatymo pakeitimo įstatymo projekto (reg. Nr. 23-11561) nuostatas. Visas alternatyviają krašto apsaugos tarnybą atliekančių asmenų garantijas numatoma reglamentuoti minėtame įstatymo projekte, todėl šiame Įstatyme šią sritį reglamentuojančių nuostatų atsisakoma.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Teikiamu Įstatymo projektu teisinis reguliavimas nekeičiamas iš esmės, Įstatymo projektu nesiekama reglamentuoti iki šiol nereglamentuotų santykių, todėl, vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 15 straipsnio 1 dalimi, Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu, numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.

Galimų neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Galima priimto įstatymo įtaka kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priimtas įstatymas neturės įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai.

7. Galima priimto įstatymo įtaka verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Teikiamo Įstatymo projekto įgyvendinimas nenumato įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams

Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Kartu su Įstatymo projektu teikiami:

1) Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1179 19, 28, 29, 31 ir 32 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas;

2) Lietuvos Respublikos karių materialinės atsakomybės įstatymo Nr. VIII-1857 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas;

3) Lietuvos Respublikos Lietuvos šaulių sąjungos įstatymo Nr. VIII-375 30 ir 50 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas.

10. Įstatymo projekto atitiktis Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimams, sąvokų ir terminų įvertinimas

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos ir Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų.

11. Įstatymo projekto atitiktis Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos teisei

Įstatymo projektas neprieštarauja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos teisei.

12. Įstatymui įgyvendinti reikalingi įgyvendinamieji teisės aktai, juos priimti turintys subjektai

1. Vyriausybė turės priimti:

1) Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. rugpjūčio 10 d. nutarimo Nr. 896 „Dėl Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos statuto patvirtinimo“ pakeitimo projektą;

2) Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. sausio 11 d. nutarimo Nr. 32 „Dėl Profesinės karo tarnybos karių vidutinio atlyginimo apskaičiavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo projektą;

3) Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. gruodžio 19 d. nutarimo Nr. 1564 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymą“ pakeitimo projektą;

4) Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. kovo 6 d. nutarimo Nr. 198 „Dėl Žvalgybos pareigūnų, pasiūstų mokytis ar tobulinti kvalifikacijos, aprūpinimo sąlygų mokymosi ar kvalifikacijos tobulinimo laikotarpiu tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo projektą.

2. Krašto apsaugos ministras turės priimti:

1) Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro 2005 m. vasario 2 d. įsakymo Nr. V-129 „Dėl Krašto apsaugos sistemos sveikatos priežiūros specialistų darbo kitose sveikatos priežiūros įstaigose tvarkos aprašo tvirtinimo“ pakeitimo projektą;

2) Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro 2005 m. balandžio 12 d. įsakymo Nr. V-420 „Dėl Vienkartinių kompensacijų, mokamų kario žūties (mirties) ar sveikatos sutrikimo atveju, išmokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo projektą;

3) Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro 2008 m. vasario 29 d. įsakymo Nr. V-163 „Dėl karo tarnybos statuto patvirtinimo“ pakeitimo projektą;

4) Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro 2008 m. rugpjūčio 14 d. įsakymo Nr. V-782 „Dėl Išieškomų mokymo, profesinio parengimo ir kvalifikacijos tobulinimo išlaidų apskaičiavimo tvarkos ir išlaidų sudėties aprašo patvirtinimo“ pakeitimo projektą;

5) Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro 2009 m. spalio 14 d. įsakymo Nr. V-982 „Dėl Aukštesnio karininko laipsnio suteikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo projektą;

6) Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro 2015 m. sausio 15 d. įsakymo Nr. V-49 „Dėl Atsargos / dimisijos kario pažymėjimo, privalomosios karo tarnybos baigimo pažymėjimo, garbingos tarnybos liudijimo ir atliktos karo tarnybos liudijimo išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo projektą;

7) Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro 2011 m. liepos 20 d. įsakymo Nr. V-839 „Dėl Priedų ir priemokų skyrimo, apskaičiavimo ir mokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo projektą;

8) Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro įsakymo dėl atvejų, kai dėl profesinės karo tarnybos užduočių atlikimo specifikos negali būti suteiktas poilsio laikas, projektą;

9) Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro 2016 m. rugpjūčio 26 d. įsakymo Nr. V-803 „Dėl Kariams, sužeistiems ar kurių sveikata sutriko dėl priežasčių, susijusių su tarnybinių pareigų vykdymu ar kario statusu, išlaidų apmokėjimo ir (arba) kompensavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo projektą;

10) Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro 2017 m. vasario 3 d. įsakymo Nr. V-93 „Dėl Kariams, sužeistiems ar kurių sveikata sutriko dėl priežasčių, susijusių su tarnybinių pareigų vykdymu ar kario statusu, išlaidų apmokėjimo ir (arba) kompensavimo nagrinėjimo komisijos sudėties ir nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo projektą;

11) Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro 2022 m. rugpjūčio 18 d. įsakymo Nr. V-626 „Dėl Vienkartinės išmokos karo medicinos gydytojams, pasirašiusiems pirmąją profesinės karo tarnybos sutartį, skyrimo, mokėjimo ir grąžinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo projektą;

12) nustatyti vaistinių preparatų ir medicinos pagalbos priemonių kompensavimo tvarką ir dydžius;

13) Užsienio valstybių ar teritorijų, į kurias draudžiama vykti profesinės karo tarnybos kariams ne tarnybos tikslais, ir vykimo draudimo išimčių sąrašą.

3. Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministras ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministras turės priimti:

1) Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. rugsėjo 4 d. įsakymo Nr. V-815/V-980 „Dėl Sveikatinimo veiklos, organizuojamos ir vykdomos iš Krašto apsaugos ministerijai skirtų asignavimų, masto ir specialių reikalavimų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo projektą;

2) Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2014 m. birželio 23 d. įsakymo Nr. V-559/V-727 „Dėl Lietuvos kariuomenės ir valstybės ir savivaldybių asmens sveikatos priežiūros įstaigų sutarčių sudarymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo projektą.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti

Įstatymų pakeitimai bus įgyvendinami iš bendrųjų Krašto apsaugos ministerijai skirtų valstybės biudžeto asignavimų.

Įstatymo projektu siūlomiems 21 straipsnio 4 dalies ir 60 straipsnio 4 dalies 5 punkto pakeitimams įgyvendinti 2024 m. gali prireikti apie 10,6 mln. eurų, iš jų:

– kompensacijoms už nesuteiktas poilsio dienas – apie 5,7 mln. eurų;

– priemonoms už pavadavimą – apie 4,9 mln. eurų.

Dėl perskaičiuotų dydžių apvalinimo įgyvendinant Pareiginės algos (atlyginimo) įstatymą, Įstatymo projekto 60 straipsnio 3, 4, 10 dalių, 61¹ straipsnio 4, 5 ir 7 dalių, 64 straipsnio 9 dalies ir Įstatymo 2 priedo, Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1179 19, 28, 29, 31 ir 32 straipsnių pakeitimams 2024 m. gali prireikti apie 6,25 mln. eurų, iš jų:

– dėl tarnybinio atlyginimo koeficientų perskaičiavimo – apie 4,97 mln. eurų;

– dėl kariams taikomų priedų dydžių ir išmokų koeficientų perskaičiavimo, taip pat nuo kario tarnybinio atlyginimo priklausančių priemonų taikymo perskaičiavimo – apie 1,28 mln. eurų.

Vėlesniais metais šių pakeitimų įgyvendinimo poveikis KAM asignavimams priklausys nuo tarnybos užduočių atlikimo dažnumo, galimų gavėjų skaičiaus ir garantijų taikymo apimčių. Didelio lėšų poreikio augimo vėlesniais metais nenumatoma, didesnį lėšų poreikį galėtų lemti didėjantis neužimtų etatų skaičius ir dėl ilgesnio tarnybos užduočių atlikimo termino didėjantis nesuteiktų poilsio dienų skaičius.

Karių materialinės atsakomybės įstatymo 4 straipsnio 2 dalies ir Lietuvos šaulių sąjungos įstatymo 30 straipsnio 10 dalies įgyvendinimas esminės įtakos valstybės biudžeto asignavimams neturės.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Įstatymo projekto rengimo metu specialistų vertinimų, rekomendacijų ir išvadų nebuvo gauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia Įstatymo projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

„Karinis laipsnis“, „medicinos psichologas“, „išėitinės išmokos“, „siuntimas mokytis“, „papildomos poilsio dienos“, „kompensacija“, „bazinis dydis“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.
